

**LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO IR KOMISIJŲ NARIŲ ATLYGIO
UŽ DARBĄ ĮSTATYMO NR. XIII-198 6, 7 STRAIPSNIŲ, 1 IR 2 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO
PAŽYMA**

Eilės Nr.	Suinteresuoto subjekto pavadinimas, dokumento data ir registracijos numeris	Pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų subjektų pastabas ir pasiūlymus
1.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2026 m. rugsėjo 21 d. raštas Nr. (1.6Mr)2T-1151	Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad pagal Projekto 1 straipsnio 2 dalyje (keičiamo Įstatymo 6 straipsnio 9 dalyje) dėstomą siūlymą nelygiavertėje padėtyje atsidurtų ir tie vadovai, kurių metų veikla kiekvienais metais buvo vertinama kaip viršijanti lūkesčius arba atitinkanti lūkesčius ne toje pačioje, bet kitoje švietimo įstaigoje, lyginant su tais, kurių veikla buvo vertinta analogiškai toje pačioje švietimo įstaigoje. Siūlytina ir šiuo aspektu papildomai įvertinti, pagrįsti ir prireikus tikslinti siūlomą teisinį reguliavimą.	Neatsižvelgta. Vadovo metinės veiklos užduotys nustatomos ir vertinamos pagal konkrečios įstaigos tikslus, rodiklius ir situaciją. Todėl vertinimo rezultatas yra neatsiejamas nuo įstaigos, kurioje jis pasiektas. Kai vadovas toliau vadovauja tai pačiai įstaigai, išlieka tiesioginis ryšys tarp įvertintos veiklos ir toliau atliekamo darbo. Kitoje įstaigoje keičiasi tikslai, problematika, dydis ir veiklos sąlygos. Ankstesni rezultatai nieko nepasako apie vadovo veiklą naujoje įstaigoje, todėl pagrindo perkelti už juos nustatytą padidinimą nėra. Taip pat pažymėtina, kad teisė būti paskirtam antrajai kadencijai be konkurso ir su ja susijęs koeficiento išsaugojimas jau dabar taikomi tik tai pačiai įstaigai. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 6, 7 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas šios logikos nekeičia, jis tik nuosekliai taiko ją ir tais atvejais, kai tęstinumas toje pačioje įstaigoje užtikrinamas konkurso būdu.
2.	Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės	Siūloma atidėti Įstatymo 7 straipsnio 6 dalies ir susijusių 2 priedo nuostatų	Neatsižvelgta.

	sąjungos 2026 m. spalio 9 d. raštas Nr. 1.3.-224	svarstymą, kol bus parengtas ir su socialiniais partneriais suderintas naujas mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų atestacijos modelis. Pakeitimais siekiama sudaryti prielaidas pritraukti į švietimo įstaigas aukštos kvalifikacijos specialistų ir leisti jiems sparčiau vystyti karjerą, taip pat sudaryti prielaidas Įstatymą įgyvendinančiuose teisės aktuose sistemiškai reglamentuoti mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacinių kategorijų suteikimo procesą. Tačiau projekte siūlomi pakeitimai patys savaime nepadeda siekti šitų tikslų, todėl lieka neaišku, koku būdu šitie deklaruojami tikslai iš tiesų bus pasiekiami. Pakeitimais iš esmės siekiama perkelti mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacinių kategorijų suteikimo klausimus išimtinai vien tik į poįstatyminių lygmenį, t. y. reguliuoti šiuos klausimus išimtinai Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatuose. Tačiau nėra jokių siūlymų, kaip šiuos iš Įstatymo reguliavimo	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, konsultuodamasi su socialiniais partneriais (su Lietuvos švietimo ir mokslo profesinės sąjungos, Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos, švietimo ir mokslo profesinės sąjungos „Solidarumas“, Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo, Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos, Lietuvos moksleivių sąjungos, Vilniaus universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto studentų atstovybių, Lietuvos sporto universiteto, Vilniaus kolegijos, Vilniaus švietimo pažangos centro atstovais) parengė ir 2026 m. birželį pristatė 2026–2028 m. pedagogų pritraukimo ir išlaikymo planą, kurio priemonės skirtos stiprinti mokytojų rengimo ir karjeros pradžios kokybę, gerinti mokytojų darbo sąlygas, didinti profesijos konkurencingumą darbo rinkoje. Darbo grupė diskutavo, kaip į mokyklas pritraukti ir jose išlaikyti specialistus. Buvo diskutuota ir sutarta, kad dabartinė karjeros sistema nepakankamai skatina jaunos žmonės rinktis ir tęsti mokytojo darbą, galimybė pasiekti aukštesnę kvalifikacinę kategoriją užtrunka per ilgai, esamos procedūros nemotyvuoja jaunų mokytojų likti mokykloje. Pasiūlyta atsisakyti stažo reikalavimo, siekiant aukštesnės kvalifikacinės kategorijos aukštos kvalifikacijos specialistui, turinčiam magistro ar daktaro laipsnį, ir sudaryti galimybę jam be atestacijos procedūrų įgyti aukštesnę kvalifikacinę kategoriją, turinčią įtakos didesniai darbo užmokesčiui.
--	---	---	--

	pašalinamus klausimus turėtų reguliuoti poįstatyminiai teisės aktai. Kaip rodo praktika, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos procesas nėra pakankamai reglamentuotas, esama Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų redakcija nebeatspindi atestacijos procese kylančių aktualijų ir nesprendžia praktikoje pasitaikančių problemų. Kaip rodo patirtis, neretai atestacijos procesas tampa darbdavio įrankiu daryti neleistiną spaudimą atestacijos siekiančiam darbuotojui: darbuotojai tampa priklausomi nuo neaiškiu būdu sukurtų atestacijos programų, jiems ne visada sudaroma galimybė atestuotis tuo laikotarpiu, kai darbuotojas to prašo. Atestacijos procese numatyti atitinkamų veiksmų atlikimo terminai praktikoje gali būti pažeidinėjami, nes būtent darbuotojui terminai (pvz., pateikti apeliaciją) neretai tampa kliūtimi ginti savo teises. Atestacijos procese taikomas apeliacijos institutas iš esmės yra neveiksmingas, nes apeliacijas nagrinėję	Mokytojo pasiekta kvalifikacinė kategorija būtų įskaitoma. Darbo grupė pritarė šiems siūlymams, todėl sutarta, tikslinti Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-3216 „Dėl Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Atestacijos nuostatai). Pagal darbo grupėje vykusias diskusijas, gautus kitus socialinių partnerių pasiūlymus parengtas Atestacijos nuostatų projektas bus pateiktas derinti suinteresuotoms šalims teisės aktų nustatyta tvarka, t. y. visiems suinteresuotiems asmenims bus sudaryta galimybė įvertinti projektą ir pateikti pastabas bei pasiūlymus. Siekiant sukurti karjeros specialistų atestacijos ir kompetencijų tobulinimo sistemą, švietimo mokslo ir sporto ministrės 2026 m. kovo 3 d. įsakymu buvo sudaryta darbo grupė, kuriai buvo pavesta parengti pasiūlymus dėl Atestacijos nuostatų tobulinimo, numatant reikalavimus, taikomus karjeros specialistų atestacijai. Siekama, kad su suinteresuotomis šalimis aptarti pasiūlymai įsigaliotų nuo 2027 m. sausio 1 d., todėl ir teikiama atitinkami Įstatymo pakeitimai, kurie sukurs prielaidas tobulinti Atestacijos nuostatus.
--	--	--

		subjektai negali iš esmės išspręsti kvalifikacijos suteikimo klausimo ir, net nustačius pažeidimus, atestacijos procesas grąžinamas atlikti iš naujo. Tai tik dalis esamo atestacijos proceso reguliavimo trūkumų. Todėl projektu siūlant dar daugiau klausimų perkelti į poįstatyminį lygmenį, situacija neišvengiamai tik bloginama. Jeigu iki šiol įstatyme buvo numatyta bent keli atvejai, kai mokytojams ir pagalbos mokiniui specialistams kvalifikacinės kategorijos suteikiamos be atestacijos procedūros, tai dabar tas klausimas paliekamas visiškai niekur nereglamentuotas. Todėl prašome, kad pirmiausia būtų svarstomas Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-3216 „Dėl Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų patvirtinimo“, pakeitimo projektas. Jame turėtų būti aiškiai nustatytos kvalifikacinių kategorijų įgijimo sąlygos, stažo,	
--	--	--	--

		kompetencijų ir profesinės patirties reikalavimai, atestacijos procedūros, veiksmingas apeliacijos procesas, aiškūs ir veiksmingi terminai visiems atestacijos procese dalyvaujantiems subjektams, galimybė ir sąlygos atitinkamus terminus atnaujinti, pereinamosios nuostatos bei jau įgytų teisių apsauga. Projektas turėtų būti išsamiai aptartas ir suderintas su socialiniais partneriais. Tik įvertinus ir suderinus atestacijos modelį, jo poveikį darbuotojams bei finansavimo poreikį, galėtų būti keičiamos atitinkamos Įstatymo nuostatos ir jame nustatomi kvalifikacinės kategorijoms taikomi pareiginės algos koeficientai. Todėl prašome atidėti Įstatymo 7 straipsnio 6 dalies ir su nauju atestacijos modeliu susijusių 2 priedo nuostatų svarstymą.	
		Siūloma nuo 2027 m. pedagoginių darbuotojų pareiginės algos koeficientus didinti ne mažiau kaip 10 proc., skiriant tam reikalingus valstybės biudžeto asignavimus. Taip pat Projekte	Neatsižvelgta. Ribotos valstybės finansinės galimybės leidžia 2027 m. lėšas darbo užmokesčiui didinti ne daugiau kaip 7,56 procento. Mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, švietimo įstaigų vadovaujančių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti 2027–2029 m. valstybės biudžeto projekte numatyta po

		deklaruojamas siekis vykdyti įsipareigojimus pagal Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kad valstybės biudžeto lėšos mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, švietimo įstaigų vadovaujančių darbuotojų darbo užmokesčiui kasmet turėtų augti ne mažiau kaip 5 proc. sparčiau už prognozuojamą kitų metų šalies vidutinio darbo užmokesčio augimą. Todėl siekiama, kad nuo 2027 m. sausio 1 d. valstybės biudžeto lėšos mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, švietimo įstaigų vadovaujančių darbuotojų darbo užmokestis didėtų 7,56 proc. Tačiau vėl tenka pastebėti, kad deklaruojamas tikslas nederą su siūlomomis taikyti priemonėmis. Kaip nurodoma projekte, pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2026 m. rugsėjo 11 d. paskelbtą 2026–2029 metų ekonominės raidos scenarijų prognozuojama, kad šalies vidutinis darbo užmokestis 2027 m. augs 7,2 proc., todėl lėšos minėtų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui turėtų didėti ne mažiau kaip 7,56 proc. (t. y., $7,2 \times 1,05 = 7,56$).	180 975 tūkst. eurų kasmet (laikoma, kad nuo 2027 m. sausio 1 d. pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis didinamas nuo 1 798 eurų iki 1 843 eurų (2,5 proc.), pareiginės algos koeficientai didinami 4,5 proc., o 0,43 proc. skiriama pareiginės algos koeficientų didinimui dėl veiklos sudėtingumo, priemokoms ar kitoms išmokoms). Skirti daugiau lėšų šiam tikslui nėra finansinių galimybių.
--	--	--	--

		Tačiau kartu nurodoma, koku konkrečiu tikslu būtų skiriamas šis 7,56 proc. darbo užmokesčio fondo padidinimas – 4,5 proc. būtų didinami pareiginės algos koeficientai, 0,43 proc. būtų skirta pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų didinimui dėl veiklos sudėtingumo, priemokoms ar kitoms išmokoms, o 2,5 proc. didėtų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis. Iš visų šių aspektų darbuotojų darbo užmokestį realiai didintų tik 4,5 proc. didinami pareiginės algos koeficientai ir 2,5 proc. didinamas pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis. Taigi, šių darbuotojų darbo užmokestis iš tiesų būtų didinamas tik 7 proc., o tai yra netgi mažiau, nei nurodomas bendras prognozuojamas 7,2 proc. šalies vidutinio darbo užmokesčio augimas. Pažymėtina, kad nurodoma 0,43 proc. darbo užmokesčio fondo didinimo dalis, kuri būtų skirta pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų didinimui dėl veiklos sudėtingumo, priemokoms ar kitoms išmokoms, iš esmės niekaip nelemia šių darbuotojų darbo užmokesčio didėjimo dėl dviejų priežasčių.	
--	--	---	--

		Pirma, veiklos sudėtingumas, priemokos ar kitos išmokos yra tiesiogiai nulemtos padidėjusio darbų masto ar nukrypimo nuo normalių darbo sąlygų. Todėl šiuo tikslu mokamos lėšos nėra ir negali būti laikomas didesniu apmokėjimu už darbą. Darbuotojas šį apmokėjimą gauna tik tuo atveju, jeigu jo darbas nukrypsta nuo normalių sąlygų, tampa sudėtingesniu, didesnės apimties ir pan. Tokiu būdu darbuotojui ir taip privalo būti mokama papildomai. Ši darbo užmokesčio dalis jokia forma neprisideda prie darbuotojų darbo užmokesčio didėjimo bendra prasme. Siūloma daugiau ir sudėtingiau dirbančiam darbuotojui atitinkamai mokėti daugiau, tačiau jo pagrindinio darbo apmokėjimo sąlygos iš esmės nepakinta. Antra, ši darbo užmokesčio dalis tiesiogiai yra priklausoma nuo darbdavio valios arba nuo objektyvių aplinkybių, kurių darbuotojas beveik negali kontroliuoti. Įstatyme numatyti konkretūs atvejai, kai darbuotojo pareiginės algos koeficientas turi būti didinamas dėl veiklos sudėtingumo. Numatyti kriterijai yra	
--	--	---	--

		lemiami iš esmės atsitiktinumo (pvz., specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų skaičiaus), o konkretūs koeficientų didinimo dydžiai yra paliekami nustatyti darbo apmokėjimo sistemose. Taigi, juos lemia iš esmės darbdavio sprendimas, kurio pagrįstumas neretai negali būti patikrinamas objektyviai. Pagal Projektą šių darbuotojų darbo užmokesčio augimą 5 proc. sparčiau nei vidutinis šalies darbo užmokestis siūloma užtikrinti išimtinai per skyrimą lėšų, kurios nėra apmokėjimas už darbą (tai apmokėjimas už nukrypimus nuo normalių darbo sąlygų), tačiau kartu siūloma palikti šių lėšų skirstymą išimtinai darbdavio nuožiūrai, taip negarantuojant nei šių lėšų skyrimo visiems pedagoginiams darbuotojams, nei užtikrinant, kad atitinkamam darbuotojui skiriama lėšų dalis padidins jo darbo užmokestį bent jau deklaruojamais 7,56 proc. Todėl tokie siūlymai nesudaro prielaidų sumažinti atsilikimą nuo siekiamo mokytojų vidutinio darbo užmokesčio lygio – 130 proc. šalies VDU, kuris pagal 2027 m. prognozę sudarytų 3 677,05 Eur bruto per mėnesį	
--	--	---	--

		(remiantis Valstybės duomenų agentūra, metinis atlyginimų kilimas šalyje siekia apie 8,5–9,5% (priklausomai nuo ketvirčio)). Todėl prašome, siekiant užtikrinti, kad mokytojo profesija būtų patraukli jaunimui rinktis ir siekiant užtikrinti, kad mokytojo profesija būtų patraukli jaunimui rinktis ir joje pasilikti, prestižinė bei vertinama visuomenėje ir konkurencinga darbo rinkoje, numatyti ne mažesnę kaip 10 proc. pedagoginių darbuotojų pareiginės algos koeficientų didinimą ir tam skirti reikalingus valstybės biudžeto asignavimus.	
--	--	--	--